

Тақризи

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Холматова Хуршеда Айюбҷоновна дар мавзӯи “Инъикоси концепти “бойигарӣ”-“қашшоқӣ” дар системаи фразеологӣ забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори PhD аз рӯи ихтисоси 6D021300-Забоншиносӣ (6D021302-Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ)-Хучанд, 2023. – 165 саҳ.

Рушди забонҳои давлатӣ (тоҷикӣ), русӣ, англисӣ ва тақмили таълими онҳо яке аз вазифаҳои муҳимми стратегӣ сиёсати фарҳангии Ҳукумати Тоҷикистон мебошад. Далели возеҳ ин аст, ки дар ду соли охир дар Паёмҳои Сарвари давлат, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ин масъала тавачҷуҳи хоса зоҳир шуда, оид ба тақмили таълими забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ барномаҳои давлатии даҳсолаи тақмили таълим ва омӯзиш қабул карда шуданд.

Диссертатсияи докторант Холматова Х.А. дар мавзӯи “Инъикоси концепти “бойигарӣ”-“қашшоқӣ” дар системаи фразеологӣ забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ” бо мақсади саҳм гузоштан дар иҷрои тадбирҳои давлатӣ дар ҳамин бобат иҷро гардидааст.

Забоншиносии когнитивӣ яке аз соҳаҳои ҷолибтарин ва баҳсноки забоншиносӣ мебошад ва равандҳои равонӣ ва инъикоси забонии онҳоро дар ҳаёти ҳаррӯзаи инсон меомӯзад. Ин илм ба забон ҳамчун воҳиди коммуникативӣ аҳамияти аввалиндараҷа медиҳад, ки на танҳо аз нуқтаи назари халқ ва фарҳанг, балки аз як шахс ба шахси дигар фарқ мекунад.

Таҳлили диссертатсия ба яке аз ҷанбаҳои тадқиқотӣ дар забоншиносии когнитивӣ - концепт, аниқтараш, концепти “бойигарӣ” ва “қашшоқӣ” ҳам дар забони тоҷикӣ ва ҳам дар забони англисӣ бахшида шудааст.

Асоси назариявии тадқиқотро як қатор принципҳо ва муқаррароти семантикаи когнитивӣ ва лингвофарҳангӣ ташкил медиҳад, аз ҷумла: омӯзиши ҷанбаҳои забонии мафҳуми “бойигарӣ” ва “қашшоқӣ” аст.

Рисола аз муқаддима, се боб, 13 зерфасл, хулоса, рӯйхатти адабиёт иборат аст.

Боби якум “Асосҳои назариявии таҳқиқи концептҳо” ҷанбаи лингвофарҳангии робитаи забон ва фарҳанг, роҳҳои дифференсиалии муайян кардани концепт, моҳияти тасвири олам, ташаккул ва инкишофи забоншиносии когнитивии муосири тоҷик мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Боби дуюм “Концептҳои “бойгарӣ” ва “қашшоқӣ” дар системаи луғавии забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ”, унвон дошта шакли дохилии концептҳо, андозаҳои дериватсионӣ ва парадигматикии концептҳои “бойгарӣ” ва “қашшоқӣ”, динамикаи концептҳои омӯхташуда дар забони тоҷикии асри XXI, сохторҳои когнитивие, ки ин концептҳо аз онҳо сарчашма мегиранд, таҳқиқ гардидаанд.

“Фразеологизатсияи концептҳои “бойгарӣ” ва “қашшоқӣ” дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ” боби сеюми кор буда, мувофиқати номҳои концептҳо дар ҷанбаи лингвофарҳангӣ, идиомаҳо ҳамчун соҳибони концептҳои таҳқиқшаванда, паремиологизатсияи концептҳои “бойгарӣ” ва “қашшоқӣ” дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ, сохторҳои когнитивие, ки аз онҳо концептҳои фразеологияшуда асос мегиранд, таҳқиқ карда мешаванд.

Дар умум, тадқиқоти гузаронидашуда аҳаммияти назариявиро амалӣ, масъалаҳои гузошташуда ва роҳҳои ҳалли онҳоро, ки дурнамои онҳо метавонад бо омӯзиши минбаъдаи диахронии ин концептҳо ва истифодаи онҳо дар нутқ алоқаманд бошад, нишон медиҳад.

Докторант Холматова Х.А. ассистенти фаъоли кафедраи умумидонишгоҳии забонҳои хориҷии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” буда, муттасил бо корҳои таҳқиқотӣ машғул аст.

Хулоса, мақсад ва вазифаҳое, ки дар назди диссертатсия гузошта шудаанд, комилан амалӣ гаштаанд. Мазмуни диссертатсия бо ном ва ихтисоси зикршуда мувофиқ аст, натиҷаҳои таҳқиқот дар 13 мақолаи илмӣ (аз ҷумла, 5 мақола дар маҷаллаҳои дар қайди КОА буда) интишор гардидаанд, кори диссертатсионӣ маҳсули ҷусторҳои илмӣ-эҷодии докторант мебошад.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Х.А. Холматоваро дар мавзӯи “Инъикоси концепти “бойигарӣ”-“қашшоқӣ” дар системаи фразеологии забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ” ҷавобгӯи талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D021300-Забоншиносӣ (6D021302-Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) ба ҳимоя тавсия менамоем ва муаллифи он шоистаи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) мебошад.

Роҳбари илмии диссертатсия –
номзади илмҳои филология, дотсенти кафедраи назария ва амалияи забони англисии факултети забонҳои хориҷии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”:

 Раҷабова М.М.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд,
гузаргоҳи Б. Мавлонбеков, 1.
Тел.: (+992) 927822433

“Имзои М.М.Раҷабоваро тасдиқ менамоем»

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд
ба номи академик Бобочон Ғафуров”:

 Наврӯзов Э.М.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд,
гузаргоҳи Б. Мавлонбеков 1.
Тел.: (+992) 900420202
E-mail: n.ehson@mail.ru